

עין משפט נר מצוה

המביא פרק רביעי ביצה

מסורת הש"ס

ומתחילין בערמא הסנן. להסק ואע"פ שלא זמנה מצע"י ולא היה רגיל להסיק ממנה. והשתא משמע דלית לה מוקפה: אבל לא נעליס שבמוקפה. רחבה שאחורי הבתים קרויה מוקפה על שם שהיא מוקפה לאחור ואין נכנסים ויולצין בה תדיר ושם נותנין עליה וכל דבר שאין

דעתו ליטול עד זמן מרובה. ובגמרא פריך סיפא לרשא דהשתא משמע דלית לה מוקפה: גב' ואם אי אפשר לשנות. כגון שזמן אורחים הרבה וארץ להצית הרבה צימד מותר: דדרי ברוחא. משאוי שאלס יחיד נוסא על כתפו צמול בנזורה חס צא לשאת אותו צי"ט לזורך י"ט כגון חצית או שק מלא פירות ישאלו צי"ט. וברגל עמר שקורין פורק"א כדרכי נושאי מלא למכור מפני שצריך לשנות וקשהא משנה יסנה להקל משאול ולא להכנס תורה צייט ועתה זה נוח הוא לשאת בו משא כד וכשנשא בו חצית הנשאת צתקא משנה להקל הוא: דדרו ברגל. משוי חצית גדולה שרגילין לשאת אותה ברגל: לדרו בגרלא. ישאיה ציי"ט שזני בני אדם צמוט על כתיפיה דהיינו נמי שני להקל: דדרו בגרלא. צמוט על כתיפיה לדרו ציי"ט לאותו משוי צאכפא צמוט צדיקה משום שני. ואע"פ שאינו להקל מ"מ שני הוא ואינו מרצה נזורה צננוי: נפרום סודרא. קל הוא ואינו מכבד ושני (א) הוא בעלמא והלאצט: ואם אי אפשר לשנות. שאין לו סודר לכסותו: מליין מיל: שואבות מים מן הכתר: ספסייה נכנסתא. כמו של עץ העשוי לכדיין: זמנין דמפסיק. שצריך לקושרו שלם יכול צדק וזמנין דמפסיק צבליכמו ואמי למקשריה וקשר העשוי להתקין (א) אצ מצלחה הוא: דמעיט צמיל. שזנרה צמיס: אין מטפחין. משום שיר או משום אצל: מטפחין. ידיו זו לזו: מטפחין. קף עץ ידן: מרקדין. כרגל. וכולם נאסרו משום שבת גזרה שמה יתקן כלי שיר צפרק משיצין (לקמן דף לו): אפומא דלחיא. לחי המתיר צמזוי בשבת: דלמא מגנדר ליה סקן. כה"ה חוף ללחי: ואסי לאסיי. מתוך שאינו צמזוי מקורו להכיר שזה רה"ר חיה רה"ה ומציאו: וקא מגנדר תצייפיה ומייטה לפי לא גרסי: ולא אמרינן להו ולא נמי "ו"א"ע"ג דעברין אדרצנן דלמור לא לימיז ואינהו יתנן: הנה לפס. צדצר שהרגילו בו ולא יחזרו זהם: מוטב שיעשו שוגגין ואל יעשו מזידין. לעבור כשידעו ולא יניחו צדך: והני מיני. דינה להם ליה ישראל: צדצנן. היכא דלרצילו למעמד אדרצנן כי הכן דנוטפחין והכך דיתנן אפומא דלחיא. תוספת יום הכפורים. שצריך להתחיל ולהתענות מצעד יום דאורייתא היא דפקא לן (יומא דף פא): מועתינא את נפשותיהם צתעשה: ואלכי ושמו עד שהשכה גרס. ולא גרס משחשכה: צאוצר. צדצר האלור שהיה מוקפה לאוצרו לזמן ארוך כהאי גוונא דסתמא אורצין אותו לצהמה: ארצו ואשוי: אין אדם מסיק אותו דעומדין לצינן: אשוי. ארו נקצה: דמוקפה מהמס חסרון כים נינהו. שדמיה יקרין: דמאני להו: דלרז כהנא: סנא סריא. נרקצ ומסריח שאין ראוי למאכל צהמה וסתמיה נעליס ולא לאכילה והיינו לאורז: (ענינא. לטיט לצינן לצינן. דאסי ציה קוסי. ואין יכול לגבולו צמירי וצברגליו: ממני

דררו ברנלא. פי' צעמר שקוריס פורק"א ועשוי צמין רגל לדרו בגרלא צין שנים צמוט על כתיפיה דהיינו שני והוי להקל כפי"ה וקשה דצקוף פ' האומנין (צ"מ דף פג). משמע דמשאלו כד נושאין צקל צרגלא מצאגרא אלף נראה דלפילו מכבד יותר מכל מקום לא חיישינן כיון דמשנה מדרך חול וכן נמי פירש הקונטרס גצי דדרו בגרלא לדרו צאכפא ו' ואפילו נמי אין להקל מכל מקום שני הוא:

דמליא בחצבא רבה תמלי
בחצבא זוטא הא קא מפשא בהלובא. ופי' מאי פריך והא מפשא צהלובא והא אמרינן לעיל דלפופי צהלובא שפיר דמי כשיעשה דרך שני ויש לומר דהא מפיש צהלובא ושני נמי ליכא צדכול נמי צעדינן הכי:

זמנין דמטיביש בהו מיא ואתי צידי סחיצה. ופי' מהו והא אמר נפרום סודרא עליוה ולא חיישינן לדי צמיטה וי"ל דלעיל מיירי צמציט סתמוס כולו ופי' אצ ולכך לא חיישינן לצימיטה ועי"ל דהכל מיירי צמציט מיס דלסוקרה בשום לצון וא"כ כי נפל (א) צגויה מיל אמי לדי צמיטה אצל הטם מיירי צין דצימיטה שלו אסורה משום דש וא"כ כי נפיל (א) דלרעא הולך לאבדו ולא חיישינן לצימיטה: אין מטפחין. פי"ה משום שיר או משום אצל ולא נהיא דתפוק ליה דלסודר משום צער ואפי' צכול המועד כדלחת צפי' ואלו מרגלתי (מו"ק דף כה) ולקמיה (דף לו). מפרשי: שמה יתקן כלי שיר:

תנן אין מטפחין ואין מרקדין. פ"ה"י שמה יתקן כלי שיר ומייה דלידן שיר דדוקא צימיסיה שיו צקיאין לעשות כלי שיר שייך למגזר אצל לדין ארנו צקיאין לעשות כלי שיר ולא שייך למגזר:

דהא תוספת יו"ה דאורייתא היא
ואבלי ושתי עד חשבה ב'.
משמע דיש שיעור לתוספת יו"ה כד מדלרצין להפסיק מצעד יום דהא דלוי לא היו אוכלים ממש עד תשכה (א) דעדיצי אסורא מדאורייתא וואפע"כ קאמר מוטב שיהיו ישראל שוגגין ואל יהיו צימיט וצפ"ה תוספת לא הוצרכו להפסיק מצע"י (א)

התם בתבא סריא דאית ביה קוצים. וגם אינו ראוי למאכל צהמה וקאי להסקה ואפילו רצי יהודה מודה ופי' מאי שנה מעליס שבמוקפה דקא חסר רצי יהודה אע"ג דזמנין להסקה וי"ל דלא דמי דדוקא ואלך לאורז של תנן לא הקצה דעמו למא שראוי עמה דלא הקצה דעמו כי אם ממאכל צהמה ועמה הוא ראוי להסקה ומזה לא

הקצה דעמו אצל אורז של עמיס הקצה דעמו ממה שראוי עמה: רבה לא ישב אדם בפי הלחי של מבוי דילמא מיגנדר ליה חפץ חוף למבוי חוין דיחבי אפומא דליחא ולא אמרינן להו ולא מדי. אלא הנה להן לישראל ליה ברובין שוה צדאורייתא. דהא תוספת יו"ה כדאורייתא הוא וקא אכלו וקא שרתו עד חשיכה ולא אמרו להו ולא מדי. מתחילין רבי יהודה היא דאית ליה מוקפה אימא רישא מתחילין בערמת התבן אתאן לר"ש דלית ליה מוקפה והתם בתבא סריא תבא סריא הא חזי לשינא דדאית ביה קוצים:

רבה לא ישב אדם בפי הלחי של מבוי דילמא מיגנדר ליה חפץ חוף למבוי חוין דיחבי אפומא דליחא ולא אמרינן להו ולא מדי. אלא הנה להן לישראל ליה ברובין שוה צדאורייתא. דהא תוספת יו"ה כדאורייתא הוא וקא אכלו וקא שרתו עד חשיכה ולא אמרו להו ולא מדי. מתחילין רבי יהודה היא דאית ליה מוקפה, וסיפא דקתיי אבל לא בעצים שבמוקפה, ואוקמה רב כהנא לר' יהודה דאית ליה מוקפה, וירישא דקתיי מתחילין התבן בתבא סריא דלא עברו מיניה מודה

ב א מיי פ"ה מהל' יו"ט
ה"א סנא לאון עה
טו"ש"פ מיי שגב ספי
ה ופי' תקי ספיק י:
ג ב מיי ס' ה' צ טו"ש"פ
ח"ט ס:
ד ג (מיי פ"ז) מהלס
(שבת) טו"ש"פ ח"ט ס'
שסה ספי ה:
ו ד ח"ט פ"ה מהלס
שציתא פטור זלפה
סנא לאון סה עה טו"ש"פ
ח"ט ס' מיי פ"ז ספי צ:
ו ה מיי פ"ז מהלס י"ט
הלכה יא טו"ש"פ ח"ט
ס' תקי ספי י:
ו ז מיי שס ופכ"ו
מהלס שבת הל' טו
טו"ש"פ ח"ט ס' שגב ספי
ח:
ז ח ז מיי פ"ז מהל'
י"ט הלכה יא טו"ש"פ
ח"ט ס' תקי ספי י:

לעוי רש"י
פורק"א. קלשון.

מוסף תוספות

א. ע"י טו"ש צמט קמח. ד"ה ארקין נכא מע"כ נאוקין. ב. דסחיצה משום לבון ושאר משקין מלכלכיין ולא מלככין ולפיקין ליכא למבד. ג. משום שמחה רגילין לספק ולטבח בהשמחה קול ואסור. ד. מוס' שבת קמח. ד"ה לא מטפחין. אלא דלא ידעין ליה. ה. דאי הכי הירי מניין צעצן לספק יהו"ה עצמו. ט. דאי אפשר לצמצם. טז.

רבינו הנאל

תנא אם אי אפשר ל' לשנות מותר לעשות כדרכו. ארקין רבא בממוזא, הכתבין תושאין את הקקנים ברוחא, יעמוט אותן בשינוי ופי' ובי אי אפשר לשנות מותר. א"ל רבה בר רב הונא לאביי (אמר רבנן) כל היכא דאפשר לשנויי משינוי, והא הני גישי ממלאות מיס בלא שנוי, א"ל מי שדריכה למלאות בכלי גדול המלא בקטן, מרבה בשינוי, שצריכה לשאוב כמה פעמים כדי שיפוקה, מי שדריכה שואבת בכלי הגדול פפע אחת. מי שדריכה למלאות בקטן תמלא בגדול, מרבה בכבוד משאוי, תכסהו, פעמים שיפול הכיסוי וצריכה לעסמו, תקשרוהו, פעמים שיתודך וצריכא לקשר, תכסהו בסודר, פעמים שינוש (המים) [תסודר] במים ותחטיטו בירט, הלכך לא אפשר ולפיקן שרי. תוב א"ל תנן אין מטפחין ואין מטפחין אין מרקדין. פירוש מטפחין סיפוק שבא בחמיהו, כדכתיב יספוק את כפי. טיפוח לרצונו, והאיגרא קא חותין להו דקא עבדי ולא אמרינן להו ולא מדי. א"ל וליטעמין הא דאמר ואמי לאיתי, והאיגרא